

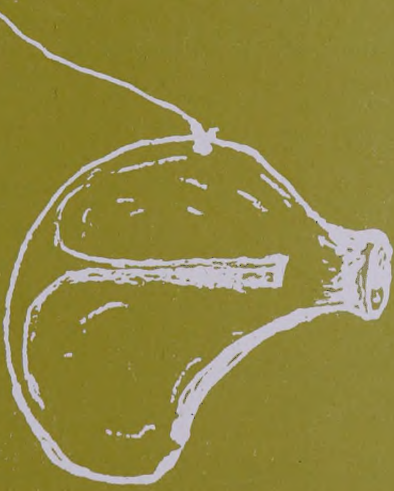

OTTO SANDGREEN

ajagarnek
Ring og pind spil

POLAR
PAM
5492

POLARPAM

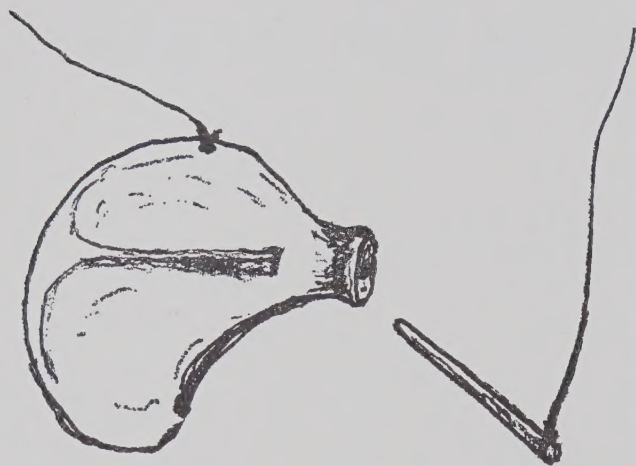
Pam: 79.031.71 SAN

Digitized by the Internet Archive
in 2022 with funding from
University of Alberta Library

Otto Sandgreen

ajagarnek

Ring og pind spil

Rec'd: Mar 24/82
Order No.: 14087
Price: dfl 7.45
Acc. No.: Nijhoff

BOREAL INSTITUTE
LIBRARY

46350

© OTTO SANDGREEN 1978

Omslag: P. Bay

ISBN 87-558-0272-9

Tryk: Eydgrønlands Bogtrykkeri

ajagarnek

Ring og pind spil

AJAGAK'

ajagarnek kalâtdlit itsânîtdle pínguautigissarât, nunavtíne tamane siámarsimassok, ássigíngmig-dlo tainekartarsimavdlune: ajagarnek. kalâtdlinile Akilinermiune (Baffin land) ímakalũnît iláináine pínguáumut taimáitumut taigût una atornekarsimavok: nuglutang.

pínguáumik okautiginekartarpok, alíkusersûtáinaussok, súngivfingme erinêrsautigssak, ukio-ringnerane, silardlungmit autdlarsínaujungnaernerme, angalanerne avdlanilo pivfigssakarfingne.

uvanga isumakarpunga pínguautáináungitsok. taimáitumik sanariásautit „pínguaralugulo“, takúsavat kanok nalunartigissok. kisiániuna sungiusarujugssuarsimavdlune!

— — —

kangarpiak sumitdlo píngorsimanersok ilisi-manekarunángilak — Amerikame indiânerit taimatungajak ítumik pínguautekartarsimassut kisimik tainekardlutik.

Hans Egede nunavtínut pingmat taimáitumik pínguautekarêrput. imalo okalugtuarâ: inûsugtut únúkut imáitumik pínguautekartarpot: kissuminek isumigut iterssalik (putulik), tássungalo pitûtserdlugo kilerútarpat amitsox íngigigsox, kissugdlo erfagiutdlugo putuagut kapûtimingnut atitíniartardlugo. tugdlerígsâgínardlune 20-riardlune putuanik erkuivdlune uníngatitissok ajugaussarpok, tugdlerígsâgínartumigdle 20-riardlune erkuíngitsok uniornine tamaisa kínamigut pautertítarpok.“

— — —

AJAGAK'

ajagarnek (Ring-og-pind-spil) er en gammel eskimoisk leg, kendt i hele Grønland og i andre eskimostammer. Eskimoerne i Akilinek (Baffinland) har kaldt en lignende leg for nuglutang. Man kalder det for et legetøj, kun et tidsfordriv, til adspredelse i kedsommelige timer, i mørketiden, når man er opholdt af vejret, under rejser og hvor man ellers har tiden for sig. Men jeg tror, at det er mere end et legetøj. Prøv at lave et sådant og „lege“ med det, så erfarer du, hvor svært det er. En lang øvelse må der til.

— — —

Hvornår det er blevet til og hvorfra det er kommet er der sikkert ingen, der ved. Kun var det nævnt, at de amerikanske indianere havde en lignende leg.

Da Hans Egede kom til Grønland, havde man allerede et sådant legetøj. Han fortalte: „De unge leger om aftenen, nemlig: et lille stykke træ med et hul i den ene ende, til det samme binder de en lille spids pind med en tråd og kaster dermed for at få træet på pinden eller træffe hullet. Hvem der nu 20 gange på rad kan træffe hullet og få den på pinden, han har vundet. Men den som ikke 20 gange i rad kan træffe, han får en sort streg i ansigtet, for hver gang han slår fejl.“

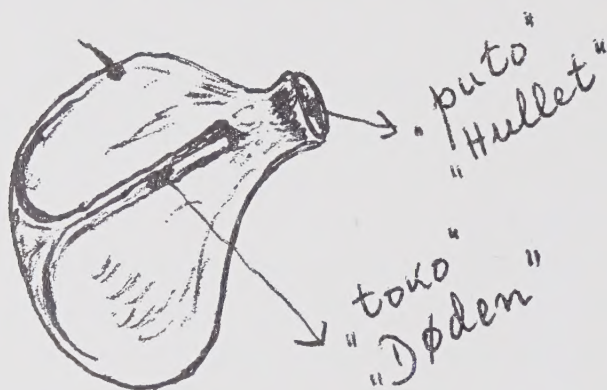
Og det er klart, at længe før Hans Egedes tid havde dette været „leget“, fordi meget gamle ajagkat findes i husruiner.

— — —

Man bruger forskellige ting til en ajagak: skulderblad af sæl, hund, hare eller ræv, hoved og ryghvirvel af hare, hjemmelavede former

nalunángilardle tamatuma sujunerssuagutdle pinguautaulersimassok, ajagkat pisokauvdluínartut igdlukune navssârinekartarmata.

ajagkiarinekartarput ássigíngitsut: puissit, ukatdlit, teriangniat, kingmitdlünît kiasê, ukatdlip niakua kiterialialünît, ingmíkut saunermít kissungmitdlünît taimáituliát, tingmíssat niakue (pingártumik okaitsut), puissip kûtsia usualo, taimatut kingmip teriangniavdlünît kugtorait, puissip tajarnera (náinek takinerdlünît) tulugkavdlo isarua atorsínauvortaok, tássa sût ulamertut sâtukujûtdlünît. táuko putôrnekartarput

ilâne atautsimik ilânilo amerdlasûnik. kissungne saunernilünît ulamertune takimârtunilo sanilerígdlutigdlo kuleríngnik putorpagssuakartarpok, táukulo ulamertut „nekait“ (patê) pîarnekarajugput suvdlulíngordlugit.

kiasik atornekartitdlugo putut mardlûgajugput, tajarnerdlo atornekartitdlugo puto atausinaugajugpok ilânilünît mardlûvdlutik. pututdle amerdlássusiat inokarfingne ássigíngnek ajorpok, sôrdlo Angmagssalingme tajarnek ajagauvdlune amerdlasûnik putokarpok.

ajagkat iláine putut aulajangersimassumik nalekartarput — ajornarnerpâk nalekarnerpångordlugo. ajagkamut kilerúsimavok tôrseriaut, ki-

af træ og ben, fuglekranier (især af skarv), bækenben og penis af sæl, lårben af hund eller ræv, underarm af sæl (den korte eller lange) og endda vingebein af en ravn kunne bruges. altså: noget der er rundt eller fladt. Disse stykker borer man huller i, et enkelt eller flere. I de runde eller aflange træ- og benstykker kan der være mange huller, ovenover og ved siden af hinanden. Disses „kød“ (marv) er udtaget, så de ligner et rør.

Hvor man benytter et skulderblad, er der to huller, og hvor man bruger underarm af sælens forlalle, er der eet hul eller to. Men der er forskel på hullernes antal de forskellige steder, f. eks. i Angmagssalik er der mange huller i underarmsbenet.

I nogle ajagak har hullerne bestemte værdier — det sværeste med flest points.

Til ajagak er bundet en pind, af træ eller ben. Ribbenstykker er meget benyttet. Pinden er på 15—18 cm's længde. Spidsen af den skal afpasses til huller i ajagak, så ajagak bliver sidende på pinden, når man rammer hullet. Og linen — det bånd, de to stykker er bundet sammen med — er af vandtæt skind eller af rem, — sjældent af flettet senetråd. Linen er af forskellig længde — op til 50 cm, når den er længst. Linen er bundet til ajagak omtrent på midten af denne og til pinden enten på den ene ende eller lidt længere fremme.

— — —

De fundne ajagkat (flertal af ajagak) er ikke alene gamle, men man kan også se, at de har været meget benyttede. Engang var de lige ved at være ude af brug i Angmagssalik, da deres

ssungmit saunermittlūnīt sanāk. najungassok atornekarakjupok. tōrseriaut 15—18 cm tikitdlugo takíssusekartarpok. nūata silíssusiata ajagkap putua iterssartālūnīt nāmagísavā atisínauvdlugo. kilerut — táuko ingmingnut kilerutāt — erisāminiugajupok agdlunāminerdlūnīt, kakutigtut ujalut perdlāt. ássigīngitsunik takíssusekartarpok, ilāne takinerpauvfingmine 50 cm angusimassardlugo. kaperiagagssak (ajagak) kítikāniatigtut putuvdlugo kilerfiussarpok kapisseriautdlo ilāne nōrpíamigtut ilānilo tivfasingnerulārtúkut kilersimassardlune.

— — —

ajagkat navssāt pisokaugínaratik nalunángitdlátaok atornekartarsimakissut. kanga Angmagssalingme maunáinákut atornêrutingajagsimagaluarput, angákut ajagarnek puissaerusautitut okautiginiartalmássuk.

ássigīngitsunik sujunertakardlune pínguautiginekartarpok: 1. unangmíssutigalugo (kimugsimik umiamigdlūnīt súkaniúnek), 2. akigssarsiniutigalugo, 3. píkingnerkisautīnardlutigdlūnīt. unangmíssutigalugo atornekarnervok. akigssarsiniutiginekarāngame ilāne ingassáunekartarsimavok, agdlunāt, kingmit, unāt, káinat, umiat, nulianut agdlāt ímerautiginekartarsimáput. kingornalo kavdlunāt pīnik atuileramik máko ímerautigissarpait: ikitsisit, kaertartut, kagssutit, autdlaisit autdlaisinutdlo atortugssat ássigīngitsut.

— — —

ajagarnerme kanoriliútsit ássigīngekaut. māne táisaváka atornekarnervussut mardluk, sōrdlo: „kilumit nuissārnek“ āma tokoráunek“. tamar-mik ilungersornakaut, nunakarfingnilo āma ássigīngitsumik atornekartarput.

åndemanere var begyndt at beskylde ajagak-legen for, at sælerne blev sjældnere.

— — —

Ajagak-legen benyttes til forskellige formål: Som en væddekamp (hvem der er den hurtigste på hundeslæde eller i umiak), som hasardspil eller bare for at se, hvem der er dygtigst. Det første er det almindeligste. Som hasardspil har man af og til overdrevet legen, sådan at man har ofret harpunliner, hunde, harpuner, kajaker, umiakker og endda koner, og senere, hvor man får adgang til danske ting, har man sat tændstikker, fænghætter, garn, rifler og andre skyderekvisitter til.

Der er mange kombinationer i ajagak-spil. Her skal nævnes et par af de almindeligste, f. eks. „kilumit nuissârnek“ („at rejse sig op fra brikens inderside“) og „tokorâunek“ („at dræbe hinanden“). Begge er spil på liv og død. Det skal siges, at der er mange variationer fra plads til plads.

De to eksempler kan også spilles i fortsættelse med hinanden, hvor den første er en slags vædekørsel for at nå et bestemt punkt (nr. 59), hvor „at dræbe hinanden“ begynder.

Vi begynder, og hvert tal betyder, at man rammer hullet.

ajagak er et skulderblad med to huller. Man skal ramme det hul, som kaldes „puto“ („hullet“), det andet hedder „toko“ („døden“), og hvis man rammer den, udgår man af legen.

— — —

1. Jeg tittede frem af inderbriksen. 2. Jeg rejste mig. 3. Til midten af briksen. 4. Til yderkanten af briksen. 5. Ned på gulvet. 6. Kom til midten af gluvet. 7. Til inderdøren. 8. Ned

pínguautit táuko mardluk ingmingnut uigule-
rîgsĩnardlugit atornekartarpútaok, sujugdlek au-
lajangersimassumik (nr. 59) angussakarniardlu-
ne súkaniúnerutitdlugo, tássángânît „tokoráu-
nek“ autdlarnertitdlugo. mâne taimailiúsaugut.
autdlartíta, kisitsisit tássa putumik erkuinerit.
ajagauvordlo kiasik mardlungnik putulik. „pu-
to“mik tainekartok erkoriarnekartásaok, putup
áipâ atekarame „toko“, táunalo erkoráine pí-
nguakataujungnaertariakarmat.

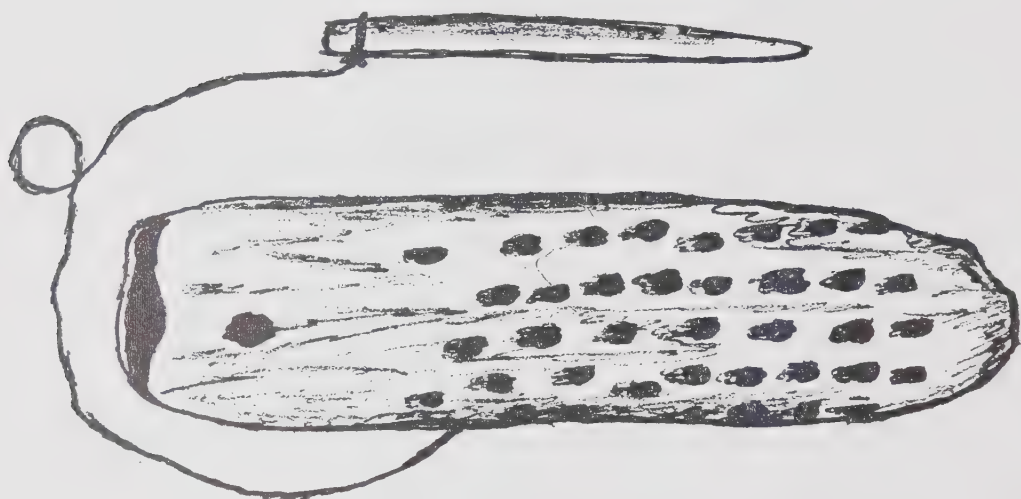
— — —

1. kilumit nuigama. 2. kakigama. 3. igdlerup
kerkanut. 4. kigdlisáumut. 5. arkardlunga. 6.
narkup kerkanut. 7. katangmut. 8. arkardlunga.
9. torssût kerkánut. 10. pâmut. 11. kakivdlunga.
12. kauarsivingmut. 13. umiamut. 14. kamutíka
arkaravkit. 15. pitūtáka isuíkavkit. 16. kingmíka
karmaravkit. 17. tikípānga. 18. atausek tigugav-
ko. 19. pitugpara. 20. áipâ tiguvara. 21. pitug-
para. 22. pingajuat tiguvara. 23. pitugpara. 24.
sisamât tiguvara. 25. pitugpara. 26. tatdlimât
tiguvara. 27. pitugpara. 28. kingmíka sapiváka.
29. káungumut. 30. sikumut arkarpunga. 31. núk
uiarpara. 32. áipâ uiarpara. 33. pingajuat uiar-
para. 34. káungup kânut (nunakarfik avdla). 35.
umiamut. 36. iperautak ilivara. 37. kauarsiving-
mut. 38. pâmut. 39. arkardlunga. 40. torssût ker-
kánut. 41. kataup atânut. 42. kakivdlunga. 43.
narkup kerkanut. 44. kigdlisáumut. 45. kakiv-
dlunga. 46. igdlerup kerkanut. 47. kilumut. 48.
arssak tiguvara. 49. savik tiguvara. 50. igdlerup
kerkanut. 51. kigdlisáumut. 52. arkardlunga. 53.
narkup kerkanut. 54. katangmut. 55. arkardlu-
nga. 56. torssût kerkánut. 57. pâmut. 58. kakiv-
dlunga. 59. kauarsivingmut. —

på husgangen. 9. Til midten af gangen. 10. Til yderindgangen. 11. Gik ud. 12. Til lampespækstedet. (Den gang, man havde spæklamper, „hamrede“ man det friske, frosne sælspæk, så den blev noget geleagtig, og først derefter lagde man det i vægstenlampen. Man siger: „kauarpå“, „hamrer det“, og det sted, hvor man hamrer det, „kauarsivik“, „stedet, hvor man hamrer spækket“). 13. Kom til konebåden (stilladset, hvor konebåden er opstillet til vinter). 14. Tog min slæde ned. 15. Ordrede skagler. 16. Kaldte på mine hunde. 17. De kom. 18. Den første tog jeg. 19. Bandt den til slæden. 20. Den anden fik jeg. 21. Bandt den til slæden. 22. Den tredie fik jeg. 23. Bandt den til slæden. 24. Den fjerde fik jeg. 25. Bandt den til slæden. 26. Den femte fik jeg. 27. Bandt den til slæden. 28. Startede mine hunde. 29. Kom til isfoden. 30. Ned på isen. 31. Det første næs passeredes. 32. Det andet næs passeredes. 33. Det tredie næs ligeså. 34. Op på isfoden (Kom til en anden boplads). 35. Til konebåden. 36. Lagde min pisk. 37. Til lampespækstedet. 38. Nåede ydreindgangen. 39. Kom ind i gangen. 40. Til midten af gangen. 41. Nåede inderdøren. 42. Kravlede ind. 43. Kom til midten af gulvet. 44. Til yderkanten af briksen. 45. Kravlede op på briksen. 46. Til midten af briksen. 47. Til indersiden af briksen. 51. Til yderkanten af briksen. 52. Kom ned på gulvet. 53. Til midten af gulvet. 54. Til inderdøren. 55. Ned på husgangen. 56. Til midten af gangen. 57. Til yderindgangen. 58. Gik ud. 59. Til lampespækstedet.

Et par oplysninger: Man skal være to eller flere, eller man kan dele sig i hold med flere

— — —
 nalunaerssûtínguit: mardlûnek ardlaliuner-
 dlûnît ajornángilak imalûnît avguatârdlune ili-
 gîgkûtârnek ajornángilak. autdlartíngínerme
 isumakatigĩssutigínekarêrtarpok arssak savigdlo
 autdlartínermîtdle nagsatarínekarīsanersut, tai-
 maigpatdlo tauva nr. 37. „tokoráunermut aut-
 dlar-tivfiúsaok. isumakatigîgkáinilo autdlartíner-
 mîtdle nagsarumanagit, nunakar-fingmitdle av-
 dlamit aigatdlásavdlugit, tauva nr. 59 autdlar-
 tivfiúsaok.

tássunga sujugdliuvdlune pissup tokoráunig-
 ssak autdlartísínauvâ imailiordlune: tugdlerssor-
 tine uterfigalugo tikíkuniugdlo tigoriardlugo nr.
 59-imukautdlugo. imáísínauvok angut nunakar-
 fingmut avdlamut perkârtok, tássalo savingmik
 arssamigdlo nagsartok kingulerúsínaussok. tai-
 mailissokartitdlugo uterfigingnigtup arssamik
 savingmigdlo arsâratdlásavâ, taimailerêrune
 angut 59-imukautísavdlugo.

uniornerit tamaisa pârdláunekartarpok, unio-
 ráine áiparissak ingerdlarkilísavdlune.

tauva unangmissut 59-ime katerssûput toko-
 ráunerdlo autdlartípok.

deltagere, hvert hold mod hinanden. Før man begynder legen enes man, om man skal have bolden og kniven med fra starten, og i så fald om er nr. 37 det sted, hvor man starter kampen for „at dræbe hinanden“. Og hvis man enes ikke at have de nævnte sager med fra starten, men først skal hente disse fra en anden boplad, så er nr. 59 stedet for at starte kampen.

Den første, der når frem til det sted, kan starte kampen ved at gå tilbage til den nærmeste deltager og tage ham i kraven og bringe ham med sig til nr. 59. Og det kan ske, at det er den mand, der først nåede den anden boplads med bolden og kniven, der er kommet bagud. I dette tilfælde skal den, der „stikker“ sig tilbage til ham, først få fat på bolden og få kniven fra ham, og så tage manden med sig til nr. 59.

Rollerne skifter hvergang man rammer ved siden af, for så er det den anden part, der skal køre videre.

Så er parterne samlet i nr. 59 og så startes kampen.

60. Jeg sprættede bolden op. 61. Jeg ødelagde den. 62. Jeg gav min modstander et kæbestød. 63. Han faldt om. 64. Han døde. 65. Tog hans ene øje. 66. Tog hans andet øje. 67. Skar hovedet af kroppen. 68. Tog hans ene arm. 69. Tog hans anden arm. 70. Tog hans ene ben. 71. Tog hans andet ben. 72. Sprættede ham op. 73. Sprættede ham tværs. 74. Tog hans indvolde ud. 75. Fik fat på indvoldene. 76. Kaldte på mine hunde. 77. Kom til mig. 78. Kastede indvoldene til dem. 79. De spiste dem. 80. De kom ud af den ene ende. 81. Kom en ræv. 82. Spiste hundens skidt. 83. Kom ud af den ene ende på ræven. 84. Kom en bjørn. 85. Spiste rævens skidt. 86. Kom igen

nr. 60: arssak sîgpara. 61. napivara. 62. tig-
dlugpara. 63. ordluvoк. 64. tokuvoк. 65. issaerav-
ko. 66. issaeravko. 67. niakueravko. 68. talêrav-
ko. 69. talêravko. 70. niueravko. 71. niueravko.
72. sîgkavko. 73. napigavko. 74. erdlavêravko.
75. erdlavê tiguváka. 76. kingmíka karmarpáka.
77. tikípānga. 78. nalugpáka (erdlavê). 79. neri-
vait. 80. anarait. 81. teriangniak tikiúpok. 82.
kingmip anâ nerivâ. 83. anarerkigpai. 84. nanok
tikiúpok. 85. teriangniap anâ nerivâ. 86. anarer-
kigpai. 87. amarok tikiúpok. 88. nánup anâ ne-
rivâ. 89. anarerkigpai. 90. ukalek tikiúpok. 91.
amarkup anâ nerivâ. 92. anarerkigpai. 93. asĩ-
nángorpok. 94. anordlilerpok. 95. anariakatang-
nek tingípok. 96. nivtailángorpok. 97. nákalâk.
98. ajagak tigunavêk. 100. soraerdle!

— — —

nalunaerssûtinguit: kinalũnît tokúnekaraluar-
tok ũmarsarnigssaminut pivfigssarsissarpok ái-
parme uniornere tamaisa, agdlât nr. 99-imut
pisimavdlunilũnît. ũmarsartugssardle nr. 63-
imut utísaok avkúne (normut) atuardlugo, uter-
nermilo taigûtít avdlángortásáput, sôrdlo nr. 92
imailísaok. ukatdlip erkanut, 91-ilo: meriarâ,
āma sôrdlo: issinigpunga il. il. nr. 64 imailísaok:
anersârpunga nr. 63-ilo: nikuípunga, tauvalo
ũmartok pisínaulerpok akerkane akiniásavdlugo
tokúsavdlugulo. nr. 100 periarfigssakángilak, tá-
ssûna pinekartok ajorssartarpok.

— — —

okarêrnivtut ássigĩngitsorpagssuarnik iliûse-
karfiussarpok. sôrdlo nûngmît nûngmut (31-mît
32-mut) ikârnialerdlune uniornek ajornángilak,
táunalo isumakartarpok kúparmut akingmíner-
mik, aitsât ikârnekarsínauvdlune ajagariarner-

ud af bjørnen. 87. Kom en ulv. 88. Spiste bjørnens skidt. 89. Kom igen ud af ulven. 90. Kom en hare. 91. Spiste ulvens skidt. 92. Kom igen ud af haren. 93. Nu var manden ingenting. 94. Det begyndte at blæse. 95. De mange gange skidt blev hvirvlet op. 96. Det blev til sne. 97. Sneen faldt ganske langsomt. 98. Ikke mere tage ajagak. 99. Ikke mere spille ajagak. 100. Slut med ham.

— — —

Lidt oplysninger: Hver deltager, som blev slået ihjel, havde chancer for at blive levende igen, hvergang modstanderen ramte ved siden af. Selv fra nr. 99 havde han ret til det. Men så skulle vedkommende tilbage til nr. 63 gennem alle stikkene (numrene), hvor benævnelserne forandredes, f. eks. skulle nr. 92 hedde: til harens åbning og nr. 91: haren kastede det op . . . jeg fik det ene øje . . . nr. 64 blev til „jeg åndede igen“ og nr. 63 til „jeg rejste mig op“ og så kunne vedkommende begynde at slå til sin modstander. På nr. 100 var det slut med chancerne. Vedkommende var taberen.

— — —

Som sagt var der mange variationer. F. eks. kunne man ramme ved siden af i det øjeblik, man skulle fra næs til næs, fra 31 til 32, og det betød, at man kom til en revne, som man først kunne komme over ved at flytte højrehåndtaget til venstre og tilbage igen, i det øjeblik, man kastede ajagak op i luften for at ramme hullet.

Ligeledes var der en variation af „at dræbe hinanden“, som foregik på den måde: ajagak er underarmsben af sælens forlalle, med mange huller. Man skulle starte med at kaste to gange,

me talerpingmik tigúminek sámingmut nûgkuniuk uterterkigdlugulo.

taimatut „tokoráunek“ avdlatôrtumik ima ingerdlánekar sínauvok: ajagarinekar pok tajarnek, ardlalingnik putokartitdlugo. autdlartínekásaok mardloriardlune, erkuigáinilo isumakarpok ingerdlásavdlune, mardloriardlune puto atausek erkoruniuk „áipe ikilísavdlugo“, súkutdlûnît timâta ilâgut. taima ingmingnut ikilersûtísáput 20-riardlutik erkuinigssamik tungãnut, 20-nik angusserkârtup áipâ „tokúsavdlugo.“

tamána sujorkutdlugo tokutsinekar sínauvortaok, tássa kaperiaerkârnerme putut ilât erkor dlugo unangmissak okarfiginek ajornángingmat: „putúkut tássûna tokúpavkit.“ tauva unangmissap puto táuna erkoruniuk tokúsaok, aitsâtdlo ũmásavdlune ajagkap silingnerane puto pingasoriardlune tugdlerígínarnik erkoruniuk.

ingerdláinartup erkuinerit 21-gssâne unangmissane „agtanut igítarpâ“, tauvalo 22-mit 37-mut „agtanut matôrútdardlugo“, 37-mîtdlo 40-mut „ujarkanik matôrtardlugo“, tássa ũmarkigtugssaujungnaerdlugo ajorssartítardlugo.

taimailiornerme „ingmut tokúnek ajornángilartaok, piumángerugtordlune, tássa pitûtak kanorileriar simavdlune kilersôrtíkáine. tauva ingmut ũmarsásavok pingasoriardlune tugdlerígínarmik erkuivdlune, 1. anersârdlune, 2. ingitdlune kîsalo 3. nikuitdlune. tauva ũmardlune auldar terkísaok.

— — —

píkoringnerkisautĩnardlune ajagarnekartarportaok. tássane tatdlip agssauvdlo píkori ssusiat kisime aulajangĩssûssarpok putunik kavsinik erkuinek pínane. kapisseriainerme ássigĩngitsunik

og hvis man ramte, så kørte man videre, og hvis man ramte det samme hul igen to gange, så betød det, at man sårede sin modstander, hvor som helst på kroppen. Således skulle man „såre“ hinanden indtil 20 kast, og den første, der når disse tal, dræber sin modstander.

Men før man kom så langt, kunne man også aflive sin modstander på anden måde, nemlig ved at bestemme et bestemt hul, som man ramte, som „dødssted“. Det ville sige, at modparten, idet han ramte det hul, automatisk blev „dræbt“, og først kunne komme til live igen ved at ramme det store hul i den ene ende tre gange i træk.

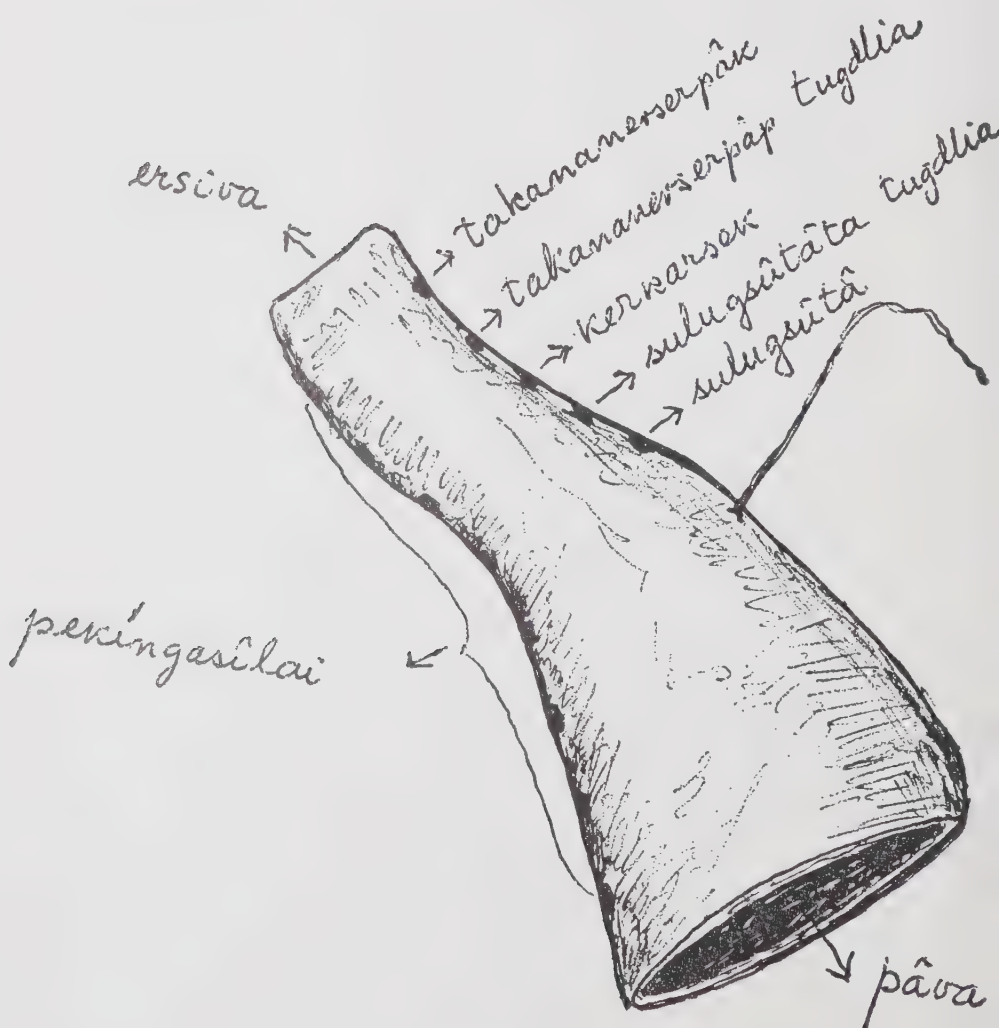
Ved det 21. kast (ved at ramme hul) kastede man sin modstander „til møddingen“, og mellem 22. og 37. kast „tildækkedes vedkommende med mødding“ og endelig fra 37. og til 40. kast „tildækkendes han med sten“, hvilket ville sige, at vedkommende ikke kunne komme i live igen og var taberen. Under denne leg kunne man „myrde sig selv“ mod sin vilje, ved det, at der kom en knude eller løkke på snoren på en eller anden mærkelig måde. Så skulle man underkaste sig selv genoplivning ved at ramme tre gange på rad, nemlig 1: Åndede igen, 2: Rejste sig på enden og 3: Rejste sig op. Så kunne man begynde igen.

— — —

Bare som duelighedsleg brugtes ajagak også. Det er armens og håndens dygtighed det afgørende, og ikke, hvor mange huller man ramte. Man benyttede forskellige stillinger til pinden, der skulle ramme hullet, f. eks. man bed pinden med tænderne for at ramme hullet, eller lagde pinden på hovedet, på panden, på hagen,

periausekarnartarpok, sôrdlo kapûtigissak kîsimavdlugo, imalûnît niarkup nalâtigut, kâukut, tavdlúkut, sakíssatigut, tauva sekúngerdlune, sâmingmik periaivdlune avdlatutdlûnît, ilâne ajagak kâviterkârdlugo igsakajârterkârdlugulûnît. taimailiornermut pîkoríssusekardluartaria-karpok sungiússivdluarsimassariakardlunilo.

— — —
 ilumut ajagarnerup ukissînarnigssarpagssûgaluit „tokútarsimagunarpai“, imáisínauvdlunilo erkarsautit ajornerussut avdlamut sâsartarsimavdlugit. pínguáinavigtut atornekartarsimagunángilak — âmalume ilâne pínguáinavigtut.

på brystet, prøve de at ramme med lukkede øjne, med venstre hånd og så videre. Ligeledes svingede man ajagak frem og tilbage som et pendul, før man kastede det op i luften, eller svingede det rundt i cirkler. Der skulle dygtighed og stor øvelse til det.

— — —

Jo, ajagak har sandsynligvis „dræbt“ mange kedelige timer og det kunne ske, at det var et afløb for mere alvorlige tanker. Til ren og skær leg eller tidsfordriv har den sikkert ikke været — i hvertfald ikke hele tiden.

Date Due

46350

Pam:

79.031.71

SAN

SANDGREEN, Otto.

AUTHOR

Ajagarnek - Ring og pind spil.

TITLE

DATE LOANED	BORROWER'S NAME	DATE DUE

46350

BOREAL INSTITUTE FOR NORTHERN STUDIES, LIBRARY
THE UNIVERSITY OF ALBERTA
EDMONTON, ALBERTA T6G 2E9
CANADA

University of Alberta Library

0 1620 0337 6611

Kalâtdlit-nunâne nakiterisitsissarfik
DET GRØNLANDSKE FORLAG

ISBN 87-558-0272-9